

PRESENCIA

❶ Núm. 1920. ■ Del 12 al 18 de desembre del 2008. ■ Any XLIII.

www.presencia.cat

Virus **violència**

La societat europea es contagia
de l'obsessió per les armes

Ermengol Passola. Activista del morro fort i mecenes, va formar part de la resistència cultural catalana durant la dictadura.

Cent anys d'estelada. La bandera independentista ja onejava el 1908 a París.

Pirates moderns. Utilitzen llanxes potents, fusells d'assalt i localitzadors GPS per dur a terme els seus assalts.

DOSSIER

Alumnes de l'institut Gutenberg ploren un cop alliberades de l'escenari de la tragèdia provocada per un jove de 19 anys, que va matar disset estudiants abans de suïcidar-se el 26 d'abril de 2002. /EPA PHOTO DPA/STEPHANIE PILICK

Dies de fúria

La violència creix a la societat actual, que té fàcil accés a les armes de foc. Europa es contagia del «virus americà».

«La mortalitat als EUA provocada pels més de 200 milions d'armes de foc en circulació causa 30.000 morts a l'any»

«La mitjana anual d'homicidis per armes de foc als Estats Units és de 13.000, mentre que a Europa és de 700»

«Als Estats Units el 75% de les víctimes per armes de foc en tenen a casa i moren a mans de familiars o coneguts»

«Als Estats Units el 2001 van morir 2.911 menors, una mitjana de 50 a la setmana»

«Els països amb més armes per cada 100 habitants són: els Estats Units (97), el Jemen (90), Finlàndia (69), Suïssa (61) i l'Iraq (50)»

«A l'Estat espanyol 11 de cada 100 persones tenen una arma convencional»

**«Més de 300.000
persones són vícti-
mes anualment al
món d'homicidi
comès directa-
ment amb armes
convencionals»**

El procés de globalització s'està produint en tots els àmbits de la nostra societat, i arriba a afectar, fins i tot, certs valors fonamentals. Les cultures més potents, com la nord-americana, exporten la seva visió del món i com els seus ciutadans es presenten i s'identifiquen davant els altres. La cultura nord-americana, d'arrel protestant, té molt interioritzat el concepte de la pròpia seguretat de l'individu. Així com a Europa els ciutadans, lliurement, han cedit a l'estructura administrativa la capacitat d'autodefensa, als Estats Units es mantenen vius els valors inclosos a la segona esmena de la Constitució, que consagra el dret de qualsevol individu a posseir armes legalment, sense límits, per poder-se protegir dels malfactors. En aquest esquema mental, l'individu està per damunt de les lleis i de les administracions que les apliquen, sempre que les armes es facin servir per a la legítima defensa de la mateixa persona, de la seva família o dels seus béns.

Tot sistema té les seves disfuncions, i el nord-americà no n'havia de ser una excepció. La permissivitat de la llei ha acabat generant un culte a les armes difícilment comprensible en altres latituds. El màxim exponent d'aquest desmesurat culte a les armes és l'Associació Nacional del Rifle (NRA), que va presidir

Segons l'NRA, Jesús portava un Winchester.

**«En el món hi ha
més de 875 mi-
lions d'armes cur-
tes, un 75% de
les quals són en
mans de civils»**

**«Cada any es per-
den 650.000 ar-
mes d'ús civil»**

fins poc abans de la seva mort l'actor Charlton Heston. L'NRA va ser creada el 1871 per dos veterans de l'exèrcit de la Unió amb l'objectiu de «promoure l'ús del rifle a partir d'una base científica». Des d'aleshores ha tingut un paper preponderant en la societat americana, com a representant del lobby armamentista civil. El formen 4,3 milions de persones, cosa que converteix aquesta associació en l'organització civil més important del món.

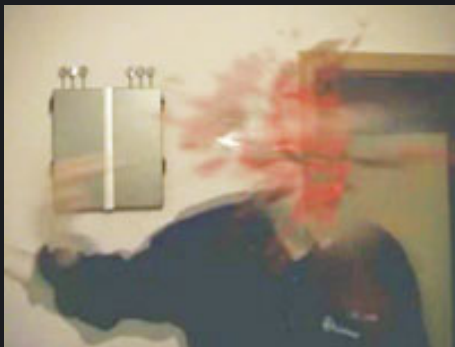
El lliure accés a les armes, sobretot a les curtes i automàtiques, les més mortals, perquè poden disparar desenes o centenars de bales en pocs segons, ha portat nombrosos maldecaps als estatunidencs. Periòdicament, algun civil armat ha perpetrat una autèntica massacre en llocs públics, principalment en escoles del país. Els assassins presenten trets comuns: acostumen a ser joves, estan ben proveïts d'armes, mostren un total menyspreu a la vida i acaben el seu mortal recorregut suïcidant-se. Els psiquiatres apunten que molts d'ells podrien patir la síndrome d'Amok, un trastorn mental que consisteix en una «sobtada i espontània explosió de ràbia salvatge, que fa que la persona afectada corri embogida, armada i ataquí, fereixi o mati indiscriminadament les persones i animals que es trobi pel camí, fins que el subjecte és immobilitzat o se suïcida». Aquest trastorn el va diag-

nosticar el psiquiatre americà Joseph Westermeyer el 1972.

Gràcies a la tecnologia, aquestes sobtades explosions de ràbia, que van precedides d'un període d'una certa depressió, estan a l'abast de tothom gràcies a internet i especialment al canal de vídeo Youtube, on els assassins posen en actitud desafiant i anuncien una pròxima massacre.

El «virus» s'estén

La xarxa i els mitjans de comunicació es converteixen en un ràpid element de propagació d'aquests successos que han trobat paral·lelismes a l'altra banda de l'Atlàntic. Els casos més recents i notoris s'han produït a Finlàndia, on hi ha hagut dues matances en escoles en els darrers dos anys. La societat europea s'ha escandalitzat pels fets de Finlàndia, que passa per ser el país que té el millor sistema educatiu del món, el problema és que aquest paràmetre no serveix per explicar aquests casos. L'educació té res o molt poc a veure amb aquests successos. Sorprenentment, Finlàndia és el tercer país més armat del planeta, només al darrere dels Estats Units i el Iemen. Aquesta situació només s'explica per l'origen protestant dels finlandesos. El protestantisme abona la llibertat de l'individu per sobre del control de l'Estat (tal com passa als EUA) i això fa que a Finlàndia no hi hagi control estatal del mercat legal d'armes. Aquesta mentalitat explica, per exemple, que poques setmanes després de la darrera

Jugant amb foc

Cinc vídeos que es troben al Youtube. Al primer, un nen juga amb una pistola i acaba disparant al seu pare. Al costat, un home amenaça de suïcidar-se si no torna la seva parella. A la tercera, un jove apunta a la càmera (té penjats quatre vídeos més). Al costat, simula que li explota el cap després d'apuntar-se amb una pistola feta amb la mà. La darrera, un noi juga amb una pistola. Se li acabarà disparant.

Dos nens iraquians n'atmoreixen un altre. La foto es pot veure a la pàgina web de la Plataforma contra la Militarización de Albacete.

Massacres al llarg de la història

4 de setembre de 1913. Vaihingen an der Enz. Alemanya. 17 morts.

18 de maig de 1927. Bath. Michigan. 45 morts i 58 ferits. Andrew Kehoe va dinamitar la nova escola de Bath, en el que encara és l'assassinat de mainada més important comès als Estats Units. Kehoe es venjava així del govern, que havia apujat els impostos per poder construir la nova escola, circumstància que li havia fet perdre la seva granja, que va acabar en subhasta pública.

6 de setembre de 1949. Camden. New Jersey. 13 morts. Howard Unruh va ser l'autor de la massacre i encara avui està reclòs en un psiquiàtric.

11 de juny de 1964. Colònia. 10 morts.

1 d'agost de 1966. Universitat de Texas. Austin. 17 morts i 31 ferits. Charles Whitman s'enfila a la torre de la universitat i dispara durant 96 minuts contra tot el que es mou.

3 de juny de 1983. Hessen. 5 morts.

4 de desembre de 1986. Bogotá. Colòmbia. 29 morts.

6 de desembre de 1989. Escola Politècnica de Mont-real. Canadà. 14 morts i 13 ferits. Marc Lépine entra en una aula i obliga a separar els estudiants masculins dels femenins. Un cop els nois són fora, comença a disparar contra les noies.

13 de març de 1996. Dunblane. Escòcia. 17 morts. Un psicòpata, Thomas Hamilton, entra

matança en un institut de formació professional aquest any, circula per la xarxa un videojoc finlandès on els jugadors recorren una escola i assassinaven els estudiants amb una escopeta. Finalment, el joc va ser retirat.

Els experts consideren en part els videojocs un dels elements que contribueixen a embrutir la societat. Els jocs violents, alguns tan polèmics com el *Grand Theft Auto IV*, converteixen en herois assassins i lladres que s'escapen de la persecució policial gràcies a la seva audàcia. L'extensió dels jocs en línia afavoreix el procés de globalització de la violència, abonat també pel cinema d'acció, cada cop més cru, afirmen. Assistim, doncs, a un procés d'insensibilització de la societat, sobretot de les generacions més joves, que creixen en un entorn on la violència és present amb normalitat. Malgrat que es culpi l'oci adolescent de promoure la violència, no es pot obviar que el problema existeix més enllà del món virtual, i aquest problema el produeixen els governs, que han inundat el mercat d'armes curtes i han omplert el món de conflictes amb armes pagades des d'Occident. Els Estats Units exporten cada any 30.881 milions d'euros anuals en armes i el Regne Unit –que ha prohibit la tinença d'armes als civils– exporta 6.114 milions. L'Estat espanyol ocupa la novena posició del rànquing.

Gràcies a aquestes armes, més de

300.000 persones són víctimes anualment al món d'homicidi comès directament amb armes convencionals. A l'Estat espanyol, 11 de cada 100 ciutadans en tenen. En total, actualment hi ha censades 3.326.700 armes a l'Estat espanyol, que corresponen a 2.032.090 llicències i autoritzacions de diversa mena –armes curtes i llargues–. A Catalunya es concentren 358.780 armes, que corresponen a 169.208 llicències i autoritzacions. La nostra també és una societat excessivament armada. La

diferència entre l'Estat i països com Finlàndia o els Estats Units rau en el substrat cultural, catolicisme versus protestantisme, i en el fet que la majoria d'armes que hi ha a l'Estat són de càrrega, armes llargues, amb les quals no es poden efectuar trets de manera consecutiva i ràpidament. Les causants de les massacres són armes curtes i automàtiques. L'accés a les armes tampoc és tan fàcil com en altres punts d'Europa o d'Amèrica. La Guàrdia Civil reté les competències en aquesta matèria i exerceix un control de l'armament reconegut internacionalment. Això no evita que el mercat negre floreixi gràcies, sobretot, a les facilitats que permet el Tractat de Schengen, que elimina les fronteres entre els estats de la UE. Les rutes del mercat negre estan força definides a partir de l'entrada en els punts més dèbils de la Unió. Mentre hi hagi qui vulgui matar i qui vulgui enriquir-se, hi haurà mercat.

ROSER MARTÍNEZ. **Doctora en dret**

«No mata l'arma, mata l'home armat»

ANDREU MAS

Roser Martínez Quirante és doctora en dret i professora de dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona. També és autora del llibre *Armas: ¿Libertad americana o prevención europea?* en què analitza la base de la cultura armamentista dels EUA en relació amb l'europea.

– La societat americana, està malalta?

– «Contaminada. El perill és que Europa es contamini de la cultura de les armes.»

– Modificar la legislació canviaria les coses?

– «A partir de la llei Brady es van començar a posar límits a la possessió d'armes. És cert que després una sentència judicial va deslegitimar-la en part.»

– Els jutges impedeixen mesures més restrictives.

– «El Tribunal Suprem és molt conservador i fa una interpretació permissiva de la Segona esmena constitucional, que és la que permet a qualsevol ciutadà portar armes per defensar-se.»

– Al Canadà tenen tantes armes com als Estats Units, però no hi ha massacres, per què?

– «A Canadà hi ha moltes

armes, però són de càrrega, no pas pistoles o revòlvers ni altres automàtiques tan perilloses com l'AK47 i estan molt controlades.»

– Les matances als EUA es produeixen perquè els joves accedeixen fàcilment a les armes?

– «Les massacres no són realment significatives. El problema real és el degoteig de morts: 30.000 en un any.»

– Hem de témer més l'home normal que el delinqüent?

– «Les estadístiques demostren que no és l'arma la que mata, sinó l'home armat. L'assassí pot ser el veí, depèn de la facilitat que tingui per accedir a una arma.»

– Les noves tecnologies faciliten l'efecte mimètic de les tragèdies?

– «Ajuden a transmetre que les armes resolen els conflictes, tot i que és fals.»

– Qualsevol que surt al Youtube amb una pistola és un perill potencial?

– «En un país amb una bona legislació i control tenim menys risc. A l'Espanya hi ha un control de les armes que facilita saber qui les té.»

– Diu que els protestants tenen més interioritzada la cultura de les armes que els catòlics.

al gimnàs de l'escola del poble i mata 16 nens abans de suïcidar-se.

28 d'abril de 1996. Port Arthur. Tasmània. 35 morts i 37 ferits. Martin Bryant va ser l'autor d'una de les massacres que han causat més víctimes a Austràlia, abans que la policia el detingués. Anava armat amb pistoles semiautomàtiques i rifles.

20 d'abril de 1999. Littleton. Colorado. 15 morts. Dos adolescents, Eric Harris, de 18 anys,

i Dylan Klebold, de 17, entren a la seva escola, Columbine, armats amb dues escopetes (una d'elles retallada), una carabina semiautomàtica de 9 mm, una pistola semiautomàtica del mateix calibre, diversos explosius casolans i una bomba feta d'un tanc de propà de 9 quilos. Els dos nois es van suïcidar.

27 de setembre de 2001. Zug. Suïssa. 15 morts i 16 ferits. Un home indignat per una multa de trànsit entra al Parlament cantonal de Zug i obre foc contra els parlamentaris abans

de suïcidar-se. L'atacant va entrar vestit amb l'uniforme de policia i va provocar una petita explosió que va originar un incendi.

27 de març de 2002. Nanterre. França. 8 morts. Un ciutadà francès, Richard Durn, de 33 anys, entra a la sala de plens i a sang freda dispara contra els regidors de l'Ajuntament. En mata vuit i fereix una vintena més de persones. L'endemà se suïcida llançant-se al buit des de l'edifici de la policia judicial de París. L'autor va reconèixer que la massacre va ser premeditada.

Mig Europa és protestant i no hi ha la violència dels EUA.

– «La diferència està en la regulació restrictiva, per això a Europa hi ha menys assassinats, excepte a Finlàndia que, per cert, és protestant..»

– Les dones són menys violentes, fins i tot als EUA.

– «Sabem que els conflictes no es resolen amb la violència.»

– Els videojocs i el cinema fan més violenta la societat?

– «Ens venen que l'heroi americà és el que té menys escrúpols, el que mata més gent.»

– El 2001 i 2002 hi ha més massacres a Europa que als EUA. Què està passant?

– «Els Estats Units ens contaminen i, a més, hi ha països com Finlàndia que tenen una regulació molt laxa.»

– Sort que Finlàndia té el millor sistema educatiu!

– «Això no hi té res a veure. L'escola potser hi fa alguna cosa, però els joves no viuen aïllats, reben desenes d'inputs violents.»

– Al món només hi ha registrades un 9% de les armes que tenen els civils.

– «En part es deu al fet que als Estats Units no hi ha cap mena de cens. Pensen que es propi de governs tirànics controlar quantes armes té un ciutadà a casa. Estan controlades les armes que hi ha a les botigues, però, un cop venudes, poden passar ràpidament als mercats de segona mà i se'n perd la pista. A les fires d'armes és on es fan els grans negocis. En aquests llocs qualsevol delinqüent pot comprar una arma.»

– Espanya té una legislació molt restrictiva pel que fa a l'armament, però això no ha eradicat la violència, per exemple, contra les dones.

– «La solució per a la violència domèstica no és armar les dones. Als Estats Units l'únic que s'ha aconseguit és multiplicar per deu el nombre de dones assassinades i també el d'homes. No és una bona solució.»

– Schengen ha afavorit el tràfic d'armes a la UE?

– «No pot ser que no hi hagi control fronterer. La frontera espanyola ara és a Rússia, per allà entren milers d'armes.»

– El mercat negre d'armes ha crescut a Espanya?

– «Ha crescut per les màfies de l'Est i per la falta d'eficàcia del control estatal. Si no ho aturem, d'aquí a deu anys se'ns acabarà el paradís i tindrem el mateix nombre de morts que als EUA.»

– No estem com als EUA, però.

– «No! Els nostres robatoris no són violents, no hi ha la mortalitat que provoca la delinqüència americana.»

– La proliferació d'armes pot ser un risc per a Obama?

– «Malauradament, molts dels rifles d'alta precisió que inunden els EUA el tenen al punt de mira. Cal tenir en compte l'increment alarmant de vendes l'últim mes (100.000 peticions de mitjana), sobretot d'armes d'assalt. És un atemptat massa anunciat i seria inimaginable la revolta que provocaria. Seria la decadència definitiva dels Estats Units i del seu model d'inseguretat armada.»

ORIOL DURAN

Massacres al llarg de la història

26 d'abril de 2002. Erfurt. Alemanya. 17 morts. Un ex alumne del l'institut Gutenberg de 19 anys, Robert Steinhäuser, va irrompre en una aula on es feia un examen final de matemàtiques i va començar a disparar a tort i a dret. Un cop va descarregar la seva fúria, es va suïcidar.

13 de setembre de 2006. Westount. Canadà. 1 mort i 19 ferits. El jove Kimwee Gill disparava des del carrer i a la cafeteria. Cercat per la policia se suïcidà d'un tret al cap. Va arribar a disparar una seixantena de trets.

20 de novembre de 2006. Emsdetten. Alemanya. 1 mort i 37 ferits. Un jove de 18 anys entra al seu antic col·legi amb ànim de revenja i l'emprèn a trets per finalment suïcidar-se.

16 d'abril de 2007. Blacksburg. Virgínia. 33 morts i 29 ferits. Aquest és el pitjor atac que s'ha produït en una universitat als EUA. L'autor de la matança tenia 23 anys i es deia Cho Seung-hui, era un estudiant sud-coreà de literatura anglesa, criat a Virgínia i resident a la universitat. Atrapat per la policia, va optar per suïcidar-se.

7 d'octubre de 2007. Crandon. Wisconsin. 8 morts. Un jove de 20 anys i ajudant del xèrif local mata la seva expromesa i sis amics que estaven amb ella. La policia el va abatre a trets.

7 de novembre de 2007. Tuusula. Finlàndia. 9 morts. Aquest va ser el segon tiroteig que va tenir lloc en una escola de Finlàndia, després que a Rauma, el 1989, un jove de 14 anys matés dos companys. Aquest cop, les víctimes eren de l'institut Jokela. L'assassí es va acabar disparant un tret al cap.

Clixés violents

El cinema nord-americà, un dels engranatges més rellevants, si no el més important, de la maquinària cultural americana, ha creat molts dels estereotips de la societat que recorre a les armes per solucionar els seus problemes. El cel·luloide ha elevat a la categoria d'heroï personatges urbans que es prenen la justícia per la seva mà, com si als Estats Units imperés encara la llei de l'Oest. És extensa la llista de films exportats per la indústria cinematogràfica nord-americana de tots els temps, però aquests són alguns dels títols més representatius de les últimes dècades: el primer comprèn el conjunt de la saga de *Dirty Harry* (*Harry el Sucio* en la traducció al castellà).

Clint Eastwood en el paper de Harry el Sucio.

Com molts altres protagonistes d'aquesta mena de films, en Harry tenia la seva pròpia frase enginyosa, en aquest cas «*alégrame el día*», sempre a punt per etzibar-la a una possible víctima de la justícia sense fronteres. Hi ha més pel·lícules que tenen el mateix caire: la quadrilogia de *La jungla de cristall* o les dues pel·lícules del venjatiu Charles Bronson a *Jo sóc la justícia I i II*. Però la que millor recull l'esclat de violència pròpia de la síndrome d'Amok és la cinta *Un dia de fúria* de Michael Douglas, en què l'actor encarna un home mediocre que, fart de la seva vida, l'emprèn a trets amb tothom que li fa ràbia.

RAÜL ROMEVA. Eurodiputat d'ICV

«Cada dia moren persones arreu del món per armes pagades per Occident»

ANDREU MAS

Raül Romeva (Madrid, 1971) és eurodiputat d'ICV des de 2004. De la seva activitat parlamentària en destaquen els informes sobre el comerç internacional d'armes, especialment crítics amb la postura dels estats europeus.

– Els Estats Units han bloquejat la tramitació a l'ONU d'un Tractat Internacional d'Armament. La posició dels EUA canviarà amb Obama a la presidència?

– «Espero que la nova administració ajudi, perquè l'actual no ho ha fet gaire, més aviat a l'inrevés. L'assemblea de l'ONU ha acordat iniciar el procés amb vista a l'adopció d'un Tractat Internacional d'Armament. Això és resultat d'un estudi d'experts independents que han patit les traves dels nord-americans.»

– El lobby nord-americà d'armament sembla omnipotent.

– «És molt poderós, però cada vegada més la societat és conscient de la dimensió del problema. Durant molt de temps els americans associaven la possessió d'armes a llibertat, un dret garantit a la Constitució, però ara veuen que no es tracta d'un assumpte banal. De fet, les administracions demòcrates han legislat per limitar la proliferació d'armes.»

– Però les lleis promulgades per Clinton van ser derogades pel Tribunal Suprem...

– «Això ha passat perquè en llocs

clau de l'Estat hi ha persones vinculades a aquest lobby de les armes. Amb tot, insisteixo, hi ha un canvi, encara que avança molt lentament.»

– És cert que cada any es perden al món un milió de pistoles?

– «És cert. Tota la regulació internacional d'armes està reduïda al tràfic legal. El problema, però, és que moltes armes originàriament legals acaben a les xarxes il·legals. Per això cal una política global i més rigorosa en el control del mercat legal.»

– El tràfic il·legal d'armes ha augmentat a l'Estat per l'acció de les màfies de l'Est?

– «És una evidència que ha augmentat la delinqüència vinculada a xarxes internacionals i l'ús que aquestes fan de l'armament. Hi ha hagut un increment de la violència armada a Europa, molt lligada, sobretot, al tràfic de dones.»

– La presidència francesa s'havia compromès a aconseguir una posició comuna pel que fa al Tractat Internacional d'Armament, però no ho ha aconseguit.

– «No només és qüestió de la presidència francesa. Jo he rebut la mateixa promesa de la presidència holandesa, de la portuguesa i de l'austríaca. Semblava que la presidència francesa hi tenia un interès especial, perquè fins ara França oficiosament era l'únic país que s'oposava frontalment al Tractat i semblava que, per estratègia, voldria aprofitar ara per penjar-se una medalla. No ho faran, però. La següent presidència

5 de desembre de 2007. Westroads Mall. Omaha. Nebraska. 9 morts. Robert A. Hawkins va entrar a l'escola Westroads Mall i sense més ni més va començar a disparar. Finalment va acabar suïcidant-se. Va justificar la seva acció en una nota on deia que volia «ser famós».

14 de febrer de 2008. Dekalb, Illinois. 6 morts i 15 ferits. Stephen Kazmierczak, alumne de la Universitat d'Illinois a Urbana-Champaign, va matar des de l'estrada d'una classe sis persones, vestit de negre i amb caputxa. A la

universitat el recordaven com un bon estudiant. Es va acabar suïcidant.

23 de setembre de 2008. Kauhajokki. Finlàndia. 11 morts i 1 ferit. Matti Juhani Saari, de 22 anys, anava armat amb una pistola semiautomàtica i va llançar diversos còctels Molotov abans de matar-se d'un tret al cap. Es dona el cas que la policia l'havia interrogat dies abans perquè havia penjat, com molts altres assassins, un vídeo al Youtube en què arma en mà amenaça la càmera: «Tu seràs el següent.»

Els dos assassins de Finlàndia i el de Virgínia Tech.

Romeva ha treballat com a analista de conflictes armats per a la Unesco, a Intermón i a l'Escola de Cultura de la Pau de la UAB./
QUIM PUIG

és la txeca i tampoc hi confio. Potser dona la sorpresa la sueca. La feina tècnica ja està feta i els ministres de Comerç la tenen sobre la taula; només falta l'acord intergovernamental.»

– **Si no hi ha acord és per falta de voluntat política, doncs.**

– «I tant! França ha explicat la seva resistència, però n'hi ha d'altres que ja els està bé que els francesos donin la cara, mentre amaguen la seva oposició a un acord internacional, com fa Espanya.»

– **És que traficar amb armes és un bon negoci.**

– «És un excel·lent negoci per als que trafiquen, que és una minoria molt petita. A més es dona el cas que la producció d'armes s'està deslocalitzant. Es paga la fabricació amb diners europeus, però es fan al Tercer Món. En el cas francès l'oposició a l'adopció d'una postura europea comuna està en relació amb la seva voluntat que s'aixequi la prohibició d'exportar armes a la Xina. És un xantatge inacceptable. Espanya també vol aconseguir l'aixecament d'aquest embargament.»

– **No adoptem una postura comuna entre països amics, però fem negoci amb els enemics.**

– «És una de les grans hipocresies que hi ha en el comerç de les armes. Per una banda, anem pel món donant lliçons de drets humans, però per l'altra comerciem amb països com Zimbabue o la Xina, perquè són mercats potencials.»

– **Occident es preocupa de les mances a casa, però no té manies a l'hora d'exportar armes.**

– «Quan aquestes coses passen a Finlàndia ens posem les mans al cap, malgrat que siguin fets aïllats; però és que cada dia moren persones arreu del món per armes fabricades o pagades des d'Occident i això és menys notícia. Cada minut hi ha una persona ferida per una arma d'assalt. Aquest és un problema universal que necessita solucions universals.»